

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Již po sedmé byla na slavnostním galavečeru Právníka roku mimosoutěžně udělena cena za nejlepší odborný článek publikovaný v časopise Bulletin advokacie v předcházejícím roce, tzv. „Cena Václava Mandáka“.

Cenu Václava Mandáka za nejlepší odborný článek publikovaný v Bulletinu advokacie v roce 2022 získali za článek „Znepřístupňování webů“, uveřejněný v Bulletinu advokacie č. 7-8/2022, spoluautoři JUDr. Tomáš Sokol, advokát, člen představenstva ČAK a prezident Unie obhájců ČR, a prof. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., LL.M., DrSc., soudní znalec v oboru kybernetika a profesor na Fakultě podnikatelské Vysokého učení technického v Brně.

Záměr udělovat každoročně ocenění za nejlepší původní článek publikovaný v tištěném Bulletinu advokacie v kalendářním roce schválila redakční rada Bulletinu advokacie, stavovského časopisu vydávaného Českou advokátní komorou, v lednu 2017. Ocenění pojmenovala – se souhlasem oprávněných dědiců – po dlouholetém šéfredaktorovi Bulletinu advokacie JUDr. Václavu Mandákovi, CSc., „Cena Václava Mandáka“. Součástí ocenění je i šek v hodnotě 5 000 korun na nákup tištěné odborné literatury z vydavatelství Wolters Kluwer.

Do hodnocení o udělení Ceny Václava Mandáka jsou zařazeny všechny původní články publikované v daném kalendářním roce v tištěné verzi Bulletinu advokacie. *„Redakční rada hodnotí články podle odborné kvality, jejich srozumitelnosti a argumentační přesvědčivosti, přínosu článku pro právní a zejména advokátní praxi, přihlíží také k původnosti tématu a jeho aktuálnosti v daném kalendářním roce,“* přiblížil práci redakční rady BA její předseda a místopředseda představenstva ČAK JUDr. Petr Toman, LL.M.

Cenu Václava Mandáka za nejlepší odborný článek publikovaný v Bulletinu advokacie v roce 2022 získali za článek „Znepřístupňování webů“, uveřejněný v Bulletinu advokacie č. 7-8/2022, spoluautoři JUDr. Tomáš Sokol, advokát, člen představenstva ČAK a prezident Unie obhájců ČR, a prof. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., LL.M., DrSc., soudní znalec v oboru kybernetika a profesor na Fakultě podnikatelské Vysokého učení technického v Brně.

Ve svém článku autoři reagují na znepřístupnění některých webů z důvodů šíření dezinformací v souvislosti s napadením Ukrajiny Ruskou federací a analyzují celou věcnou a právní podstatu existence informačních webů, resp. webů obecně a jejich znepřístupnění. V rámci toho především popisují, na jaké právní bázi je postavena internetová dostupnost webů, jak je možné je znepřístupnit a v jakém právním režimu se tak děje či může být.

V této souvislosti se pak zabývají právní povahou žádosti vlády a dalších subjektů o znepřístupnění některých webů a možnými právními důsledky toho, že žádosti bylo dočasně vyhověno. Reagují na zatím jedinou známou žalobu, která byla v této souvislosti podána. Současně upozorňují na velmi nedostatečnou právní úpravu v této oblasti.

Zmíněná výše popsaná práce vyhověla nejlépe všem kritériím, tedy z pohledu odborné kvality, srozumitelnosti a argumentační přesvědčivosti, původnosti tématu a aktuálnosti a samozřejmě přínosu pro právní, zejména advokátní praxi.

**Prof. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., LL.M., DrSc.,
soudní znalec v oboru kybernetika a profesor na Fakultě podnikatelské Vysokého učení
technického v Brně**

Co pro Vás udělení Ceny Václava Mandáka znamená?

Pro mne to bylo především velkým překvapením, protože v Bulletinu advokacie vychází spousta skvělých článků. Uznání tak vyspělou komunitou, jakou je advokátní obec, je pro mne cennější, než řada akademických ocenění. Doktora Mandáka jsem znal, a proto je pro mne toto ocenění ještě větším vyznamenáním.

Ve svých člancích se průběžně vyjadřujete k aktuálním tématům, která doba přináší - ať už ve společnosti, tak v oblasti justice. Co bylo impulsem k rozhodnutí napsat článek právě k dezinformacím, resp. zneprístupnění některých webů...?

Impulsy byly dva: přemýšlel jsem, jak vlastně lze ovlivňovat či přímo regulovat obsah českého internetu mimo sociální sítě, které žijí svým vlastním, velice podivným životem. Zvolený postup od vlády, resp. dalších orgánů státu, ale i devótní reakce těch, kdo „drží palec“ na českém internetu, mne překvapila. A v tento okamžik se mě doktor Sokol zeptal: *Nenapíšeme o tom něco?*

Ve svém textu jste poukázali na nedostatečnou právní úpravu v této oblasti. Co je tedy třeba v legislativě udělat, jaký by měl být postup ke zlepšení situace?

To je velice složitá odpověď na jednoduchou otázku. Celoživotně odmítám, že každý společenský problém či pseudoproblém je třeba řešit změnou legislativy a že se změnou legislativy také vyřeší. Viz slavný § 228 odst. 2 trestního zákona postihující čmárání po zdech. Jako hlavní problém vnímám praktickou nemožnost definovat, co je dezinformace. Přiznávám samozřejmě státu právo se bránit proti informacím, které mohou směřovat k rozvracení státu nebo naplňovat některou jinou skutkovou podstatu podle hlavy IX trestního zákoníku. V ostatních případech by se ale mělo hledat řešení v oblasti správního trestání, tedy zvažovat odpovědnost přestupkovou nebo za jiné správní delikty, neboť je to rychlejší, efektivnější, levnější a je možné tímto pověřit specializovaný orgán veřejné moci. I v tomto případě by se ale měl postih týkat pachatelů s prokázaným úmyslem, nikoliv tzv. pachatelů „z blbosti“, proti nimž je třeba bojovat důslednou osvětou.

Na jaká další témata se můžeme těšit, ať už budete psát samostatně, nebo společně s doktorem Tomášem Sokolem?

Společně se zřejmě opět vrátíme k tématu trestní odpovědnosti za roboty, autonomní mechanismy a obecně za jednání umělé inteligence (AI). Již jsme na toto téma publikovali článek v roce 2018 a překvapila nás minimální reakce odborné veřejnosti na tuto problematiku. Zato různých až ezoterických úvah o umělé inteligenci a její údajné osobnosti se objevuje stále mnoho a dnes – díky oněm konverzačním robotům – se stává z AI nesmírně módní téma. V podstatě se diskutuje, zda AI způsobí zánik lidstva, což je značně přehnané. Ale je zvláštní, že se nikdo nezamýšlí nad tím, kdo bude odpovídat za *non lege artis* léčebný postup doporučený nějakým nástrojem AI.

Já sám bych pak rád pokračoval v dalším tématu souvisejícím s AI: autorskoprávním tématu o tom, zda je dílo vytvořené AI chránitelné podle autorského zákona a kdo je v takovém případě jeho autorem.

Vladimír Smejkal je profesorem na Vysokém učení technickém v Brně, hodnotitelem Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství a členem Kontrolní rady Grantové agentury České republiky. Od roku 2016 je členem IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers).

V letech 2004–2014 byl členem Legislativní rady vlády ČR. V roce 2019 mu Slovenská komise pro vědecké hodnosti Ministerstva školství, vědy, výzkumu a sportu SR udělila nejvyšší vědeckou hodnost doktor právnických věd (DrSc.).

Od roku 1986 působí jako soudní znalec v oborech ekonomika, kybernetika, kriminalistika – ochrana dat a autorské právo.

Je autorem a spoluautorem řady knih: Počítačové právo (1995, s T. Sokolem), Internet a paragrafy (1999, 2001), Právo informačních a telekomunikačních systémů (2001, 2004, s T. Sokolem a M. Vlčkem), Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích (2003, 2006, 2009, 2013, s K. Raisem), E-government v České republice. Právní a technologické aspekty (2006 a 2012, s P. Matesem), Bezpečnost informačních systémů podle zákona o kybernetické bezpečnosti (2019, s T. Sokolem a J. Kodlem). V roce 2015 vyšlo jeho nejvýznamnější dílo Kybernetická kriminalita (2. vydání 2018, 3. vydání o rozsahu 1166 stran v roce 2022). Je spoluautorem dalších publikací zásadních pro rozvoj vědních oborů trestní právo, kriminologie a kriminalistika Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty (2016, 2019, V. Porada a kol.), Terorismus – základní otázky trestního práva a kriminologie (2018, J. Jelínek a kol.), Základy kriminologie a trestní politiky (2019, H. Válková a kol.) a Bezpečnostní vědy (2019 a 2022, V. Porada a kol.).

**JUDr. Tomáš Sokol, advokát,
člen představenstva ČAK a prezident Unie obhájců ČR**

Co pro Vás udělení Ceny Václava Mandáka znamená?

Nepochybně poctu, a protože jsem s cenou vůbec nepočítal, tak cenu navíc překvapivou.

Ve svých člancích se průběžně vyjadřujete k aktuálním tématům, která doba přináší - ať už ve společnosti, tak v oblasti justice. Co bylo impulsem k rozhodnutí napsat článek právě k dezinformacím, resp. zneprístupnění některých webů...?

Budu raději mluvit jen za sebe. V souvislosti s ruskou agresí na Ukrajinu a následným zneprístupněním některých webů mne zaujalo, co „zaručených“, ale současně nesmyslných informací se objevilo. A samozřejmě i fakt, že u nás neexistují právní nástroje, které by v intencích čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod umožňovaly případnou regulaci svobody projevu v zájmu ochrany práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti a ochrany veřejného zdraví a mravnosti v situacích, jakými je či může být například hybridní válka.

Ve svém textu jste poukázali na nedostatečnou právní úpravu v této oblasti. Co je tedy třeba v legislativě udělat, jaký by měl být postup ke zlepšení situace?

Hledat výše zmíněné. Což v praxi může znamenat, že politici a tzv. neziskové, ale i ziskové spolky, přestanou závodit o to, kdo za rok vygeneruje víc akcí typu Milostivé léto, ale stát se soustředí na skutečně vážné hrozby dezinformací. Což ovšem v první řadě žádá politickou a společenskou diskusi o tom, co dezinformace jsou a od kdy či v jaké míře mohou představovat takové nebezpečí, aby jejich potlačení mohlo dostat přednost před jedním ze základních atributů svobodné společnosti, a to je svoboda slova.

Na jaká další témata se můžeme těšit, ať už budete psát samostatně, nebo společně s panem profesorem Smejkallem?

Žádný ediční plán nemáme, záleží na momentální inspiraci, jako v tomto případě. Do větnového čísla Bulletinu advokacie jsem dodal článek o problematice dohod o vině a trestu a podle jeho obsahu soudě bych řekl, že těšit se můžete na možná dost bouřlivé reakce. Ale určitě něco s Vladimírem vymyslíme.

roce 1980. Po absolvování Právnické fakulty nastoupil jako advokátní koncipient do Advokátní poradny č. 2 v Praze. Po složení advokátní zkoušky v roce 1980 vykonává advokátní praxi nepřetržitě s výjimkou let 1990–1992, kdy působil jako městský prokurátor v Praze (1990) a poté byl ministrem vnitra České republiky (1990–1992). V druhé polovině roku 1992 založil spolu s JUDr. Janem Brožem advokátní kancelář Brož & Sokol, která je od roku 1999 advokátní kanceláří Brož & Sokol & Novák. Kancelář se k 1. 1. 2023 spojila sloučením s advokátní kanceláří Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s. r. o. JUDr. Tomáš Sokol je od 2004 zapsán jako advokát Slovenské advokátní komory, od r. 1997 je zkušebním komisařem pro trestní právo při advokátních zkouškách, členem Komise pro rekodifikaci trestního řádu, dále je zakládajícím členem Unie obhájců České republiky a jejím prezidentem, v r. 2005 byl vyhlášen druhým v soutěži o Právníka roku v oboru IT, reklama a volba veřejnosti, v letech 2006, 2007, 2008 a 2009 byl vyhlášen Právníkem zvoleným veřejností (v dalším období nebyla kategorie vypsaná). V roce 2009 obdržel od předsedy České advokátní komory ocenění „Za přínos České advokacii“. Od roku 1993 je členem Arbitrážní komise České basketbalové federace, od roku 2010 je předsedou této komise. Od roku 2012 je předsedou Arbitrážní komise Českého volejbalového svazu.

Od 29. 9. 2011 vykonává pedagogickou činnost jako odborný asistent Katedry veřejného práva a veřejné správy Vysoké školy CEVRO Institut o. p. s. v Praze. V letech 2017 až 2021 vykonával funkci místopředsedy ČAK, v současné době je členem představenstva Komory. Od roku 2017 je předsedou Sekce ČAK pro trestní právo a současně je i členem Sekce ČAK pro advokátní právo, Sekce ČAK pro IT a GDPR. Je hodnotitelem Národního akreditačního úřadu v oboru právo.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě – základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)